

**๑. หัวข้อ** การเพิ่มประสิทธิภาพการป้องกันและบรรเทาสาธารณภัยโดยการจัดตั้งเครือข่ายอาสาสมัคร กรณีศึกษา : พื้นที่สถานีดับเพลิงและกู้ภัยบางชัน

## **๒. ความสำคัญของการศึกษา / ที่มาของการนำเสนอ**

สำนักป้องกันและบรรเทาสาธารณภัย กรุงเทพมหานคร ปฏิบัติภารกิจภายใต้พระราชบัญญัติป้องกันและบรรเทาสาธารณภัย พ.ศ. ๒๕๕๐ แผนป้องกันและบรรเทาสาธารณภัยแห่งชาติ พ.ศ. ๒๕๕๘ กฎหมายระเบียบและข้อบังคับต่างๆ ที่เกี่ยวข้อง โดยใช้แผนพัฒนาของกรุงเทพมหานครเป็นหลัก แนวทางที่ใช้ปฏิบัติ คือ แผนพัฒนากรุงเทพมหานคร ระยะ ๒๐ ปี ระยะที่ ๒ (พ.ศ.๒๕๖๑ - ๒๕๖๕) ซึ่งแผนดังกล่าวเป็นกรอบใหญ่ในการพัฒนากรุงเทพมหานคร โดยมีแผนปฏิบัติราชการกรุงเทพมหานครประจำปีใช้กำกับดูแลการปฏิบัติราชการของหน่วยงานในสังกัดกรุงเทพมหานครในแต่ละปี หัวข้อการนำเสนอครั้งนี้เกิดจากการศึกษาแผนปฏิบัติราชการประจำปี พ.ศ. ๒๕๖๓ ของสำนักป้องกันและบรรเทาสาธารณภัย ซึ่งแนวทางการดำเนินงานในปี พ.ศ. ๒๕๖๓ นั้น สำนักป้องกันและบรรเทาสาธารณภัย จะบริหารราชการเพื่อให้ประชาชนเกิดความปลอดภัยจากสาธารณภัยต่างๆ รวมทั้งจะต้องเตรียมความพร้อมที่จะรับความเปลี่ยนแปลงที่จะเกิดขึ้นอันเนื่องมาจากภัยธรรมชาติ และตอบสนองความต้องการของประชาชนที่หลากหลาย โดยมีแนวทาง ดังนี้

๑. เพิ่มมาตรการด้านความปลอดภัยทั้งการป้องกัน การบรรเทาและการช่วยเหลือผู้ประสบภัยเพื่อให้ประชาชน นักลงทุน และนักท่องเที่ยวมีความเชื่อมั่นต่อกรุงเทพมหานคร ในการเสริมสร้างความปลอดภัยในชีวิตและทรัพย์สิน

๒. สร้างเครือข่ายของกลุ่มประชาชน ครอบครัว ชุมชน หรือองค์กรต่างๆ เพื่อเพิ่มความเข้มแข็งทางสังคมในการป้องกันและบรรเทาสาธารณภัย

๓. พัฒนาบริการของสำนักป้องกันและบรรเทาสาธารณภัย เพื่อส่งมอบบริการที่ดีที่สุดแก่ประชาชนโดยเน้นการเพิ่มประสิทธิภาพการปฏิบัติงานของบุคลากร

ภายใต้วิสัยทัศน์ที่ว่า สำนักป้องกันและบรรเทาสาธารณภัย เป็นองค์กรชั้นนำด้านการป้องกันและบรรเทาสาธารณภัยเพื่อเสริมสร้างความปลอดภัยในชีวิตและทรัพย์สิน ทั้งของประชาชนและของรัฐ ในเขตพื้นที่กรุงเทพมหานคร และมีพันธกิจ ดังนี้

๑. เพิ่มประสิทธิภาพในการป้องกันและบรรเทาสาธารณภัย และช่วยเหลือผู้ประสบภัย

๒. พัฒนาบุคลากรภายในองค์กรให้มีประสิทธิภาพมากยิ่งขึ้นในการปฏิบัติหน้าที่

๓. พัฒนาเครื่องมือ เครื่องใช้ ที่สนับสนุนการปฏิบัติงานด้านการป้องกันและบรรเทาสาธารณภัย ให้มีความพร้อมและมีประสิทธิภาพมากยิ่งขึ้น

๔. ส่งเสริมการมีส่วนร่วมของภาคประชาชนในการป้องกันและบรรเทาสาธารณภัย

๕. พัฒนาการให้บริการด้านการป้องกันและบรรเทาสาธารณภัยที่ดีที่สุดเพื่อประชาชน

สถานีดับเพลิงและกู้ภัยบางชัน มีหน้าที่ดูแลรับผิดชอบการป้องกันและบรรเทาสาธารณภัย ตามคำสั่งของกองปฏิบัติการดับเพลิงและกู้ภัย ๔ สำนักป้องกันและบรรเทาสาธารณภัย ทั้งในระยะก่อนเกิดสาธารณภัย มีการรณรงค์ การออกตรวจตราพื้นที่และการอบรมให้ความรู้แก่ประชาชน ดูแลและรักษาเครื่องมือ อุปกรณ์ ยานพาหนะและทรัพย์สินของทางราชการที่ได้รับมอบหมายให้อยู่ในสภาพพร้อมที่จะปฏิบัติหน้าที่ได้ทุกโอกาส ขณะเกิดสาธารณภัย การออกปฏิบัติหน้าที่ที่ระงับเหตุความเดือดร้อนที่เกิดขึ้นกับประชาชน ให้การช่วยเหลืองานด้านบริการแก่ประชาชน ส่วนราชการและหน่วยงานอื่นๆ เช่น บริการรับผู้ป่วยนำส่งโรงพยาบาลต่างๆ ตามที่ร้องขอ ตลอดจนให้การพยาบาล

เบื้องต้น และหลังเกิดสาธารณภัยจะดำเนินการให้ความช่วยเหลือ อนุเคราะห์ พื้นที่ในเบื้องต้น รวบรวม วิเคราะห์ ประเมินผล และจัดทำแผนการปฏิบัติงานด้านการป้องกันและบรรเทาสาธารณภัย แต่ด้วยพื้นที่ รับผิดชอบภารกิจป้องกันและบรรเทาสาธารณภัยของสถานีดับเพลิงและกู้ภัยบางชันนั้นครอบคลุมพื้นที่ ๔ สำนักงานเขต ได้แก่ สำนักงานเขตมีนบุรี สำนักงานเขตคลองสามวา สำนักงานเขตคันนายาว และ สำนักงานเขตบึงกุ่ม ซึ่งมีขนาดพื้นที่รวมประมาณ ๒๒๔.๖๓ ตารางกิโลเมตร ถือว่ามีอาณาเขตกว้างมาก และ เหตุที่สร้างความเดือดร้อนในพื้นที่ยังมีแนวโน้มสูง เฉลี่ยเดือนละ ๓๐๐ กว่าเหตุ ซึ่งไม่สอดคล้องกับจำนวนบุคลากร อุปกรณ์ เครื่องมือ เครื่องใช้ และยานพาหนะที่มีอยู่ ด้วยเหตุนี้จึงเป็นปัญหาอุปสรรคต่อการปฏิบัติงานของ เจ้าหน้าที่ในการออกระงับเหตุช่วยเหลือบรรเทาความเดือดร้อนให้แก่ประชาชน การนำแนวทางการ ปฏิบัติราชการประจำปี ๒๕๖๓ ของสำนักป้องกันและบรรเทาสาธารณภัย ข้อ ๒ คือการสร้างเครือข่าย ของกลุ่มประชาชน ครอบครัว ชุมชน หรือองค์กรต่างๆ เพื่อเพิ่มความเข้มแข็งทางสังคมในการป้องกันและ บรรเทาสาธารณภัย และพันธกิจ ข้อ ๔ ส่งเสริมการมีส่วนร่วมของภาคประชาชนในการป้องกันและบรรเทาสา ธารณภัย ข้อ ๕ พัฒนาการให้บริการด้านการป้องกันและบรรเทาสาธารณภัยที่ดีที่สุดเพื่อประชาชน โดยนำกลุ่ม อาสาสมัครป้องกันภัยฝ่ายพลเรือน กลุ่มมูลนิธิ ชมรม สมาคมและหน่วยงานเอกชนต่างๆ ที่ปฏิบัติงานด้านสา ธารณภัยอยู่แล้ว แต่ยังมีขีดจำกัด และมีทิศทางการทำงานที่ไม่ชัดเจน มาเป็นกำลังเสริมทำหน้าที่เป็นผู้ ช่วยเหลือในการปฏิบัติงานของเจ้าหน้าที่ ในนามเครือข่ายอาสาสมัครดับเพลิงและกู้ภัยบางชัน ซึ่งเป็นอาสาสมัคร กลุ่มเดียวกัน จะทำให้การป้องกันและบรรเทาสาธารณภัยของสถานีดับเพลิงและกู้ภัยบางชันมีประสิทธิภาพเพิ่ม มากยิ่งขึ้น

สอดคล้องวิสัยทัศน์กรุงเทพมหานคร พ.ศ. ๒๕๖๕

ด้านที่ ๑ มหานครปลอดภัย

มิติที่ ๑.๔ ปลอดภัยพิบัติ

### ๓. วัตถุประสงค์

๓.๑ เพื่อให้การป้องกันและบรรเทาสาธารณภัยในพื้นที่รับผิดชอบของสถานีดับเพลิง มีประสิทธิภาพมากขึ้น

๓.๒ เพื่อลดการสูญเสียชีวิตและทรัพย์สินของประชาชนในพื้นที่ให้น้อยลง

๓.๓ เพื่อส่งเสริมการมีส่วนร่วมและเสริมสร้างศักยภาพของอาสาสมัครในงานป้องกัน และบรรเทาสาธารณภัย

๓.๔ เพื่อสร้างความสัมพันธ์ที่ดีระหว่างเจ้าหน้าที่ ประชาชน และ ของสมาชิก เครือข่ายอาสาสมัคร

### ๔. เป้าหมาย

๔.๑ สมาชิกเครือข่ายอาสาสมัครที่สนับสนุนงานด้านป้องกันและบรรเทาสาธารณภัยใน พื้นที่รับผิดชอบของสถานีดับเพลิงและกู้ภัยบางชัน ที่มีความรู้ ความสามารถ มีจำนวนเพิ่มขึ้น

๔.๒ สมาชิกเครือข่ายอาสาสมัครช่วยเพิ่มประสิทธิภาพงานป้องกันและบรรเทาสา ธารณภัยสาธารณภัยให้กับสถานีดับเพลิงและกู้ภัยบางชันมากขึ้นในระยะเวลา ๑ ปี

๔.๓ ประชาชนมีความพึงพอใจและความเชื่อมั่นในการปฏิบัติงานป้องกันและบรรเทาสา ธารณภัยสูงขึ้น

## ๕. แนวคิด / หลักการที่ใช้ในการศึกษา

การศึกษาการจัดตั้งเครือข่ายอาสาสมัครดับเพลิงและกู้ภัยบางชั้น ได้นำแนวคิด ทฤษฎี มาประกอบการศึกษา ดังนี้

**๕.๑ วิเคราะห์สภาพแวดล้อมภายในและภายนอก (SWOT Analysis)** ของหน่วยงาน เพื่อใช้เป็นหลักการวิเคราะห์กลยุทธ์นำจุดบัพพร้อม สภาพปัญหามาแก้ไขให้ถูกวิธี เสริมสร้างข้อดีและโอกาส ในการกำหนดทิศทางการพัฒนา ผลการวิเคราะห์ (SWOT Analysis) ของสถานดับเพลิงบางชั้น มีดังนี้

### ปัจจัยสภาพแวดล้อมภายในองค์กร (INTERNAL ENVIRONMENT ANALYSIS)

#### จุดแข็ง (Strength)

- S๑ เป็นหน่วยงานราชการที่มีภารกิจป้องกันและบรรเทาสาธารณภัยโดยชอบด้วยกฎหมาย
- S๒ เจ้าหน้าที่มีความสามารถในการถ่ายทอดให้ความรู้งานสาธารณภัย
- S๓ เจ้าหน้าที่มีความเชี่ยวชาญในการปฏิบัติงานด้านสาธารณภัยอย่างถูกต้อง
- S๔ ผู้บริหารสำนักป้องกันและบรรเทาสาธารณภัยให้ความสำคัญกับบุคลากร ส่งเสริมให้มีการพัฒนาศักยภาพของเจ้าหน้าที่อย่างสม่ำเสมอ
- S๕ พันธกิจของสำนักป้องกันและบรรเทาสาธารณภัยเรื่องส่งเสริมการมีส่วนร่วมภาคประชาชน
- S๖ แนวทางแผนปฏิบัติการประจำปี พ.ศ. ๒๕๖๓ ของสำนักป้องกันและบรรเทาสาธารณภัย

#### จุดอ่อน (Weakness)

- W๑ ไม่มีสถานดับเพลิงและกู้ภัยย่อยครอบคลุมพื้นที่รับผิดชอบ
- W๒ อุปกรณ์ เครื่องมือที่ใช้ปฏิบัติงานเสื่อมสภาพและไม่เพียงพอ
- W๓ ขนาดพื้นที่รับผิดชอบครอบคลุมพื้นที่กว้างใหญ่เกินไป
- W๔ มีพื้นที่รกร้างว่างเปล่าและกองขยะเป็นจำนวนมาก ส่งผลให้เกิดเหตุเพลิงไหม้หญ้าและกองขยะบ่อยครั้ง
- W๕ ไม่มีสถานที่ใช้ฝึกอบรมดับเพลิงและกู้ภัย
- W๖ ระบบการสื่อสารยังไม่เสถียรและไม่ชัดเจน สัญญาณวิทยุขาดหาย เนื่องจากอยู่ในพื้นที่ห่างไกลและอับสัญญาณ

### ปัจจัยสภาพแวดล้อมภายนอกองค์กร (EXTERNAL ENVIRONMENT ANALYSIS)

#### โอกาส (Opportunity)

- O๑ มีอาสาสมัคร มุลนิธิอยู่ในพื้นที่เป็นจำนวนมาก
- O๒ มีบุคคลและหน่วยงานอื่นที่อยากปฏิบัติงานด้านบรรเทาสาธารณภัย
- O๓ มุลนิธิ หน่วยงานอื่นมีอุปกรณ์ เครื่องมือ สถานที่ และยานพาหนะพร้อมสนับสนุน งานด้านป้องกันและบรรเทาสาธารณภัย

๐๔ วิสัยทัศน์กรุงเทพมหานคร พ.ศ. ๒๕๗๕ ด้านที่ ๑ มหานครปลอดภัย มิติที่ ๑.๔ ปลอดภัยพิบัติ

### อุปสรรค (Threat)

T๑ การเติบโตทางเศรษฐกิจ ส่งผลให้มีประชากรจำนวนมาก มีการขยายตัวของสิ่งปลูกสร้าง และอาคารสูงอย่างรวดเร็วซึ่งก่อให้เกิดสาธารณภัย โดยเฉพาะอย่างยิ่งอัคคีภัย

T๒ การขยายตัวของสังคมเมืองที่มีความหนาแน่น ประกอบกับจำนวนประชากรและประชากรแฝงที่เพิ่มมากขึ้น การก้าวเข้าสู่สังคมผู้สูงอายุของสังคมไทย ทำให้การจัดการสาธารณภัยยากและซับซ้อนขึ้น

T๓ ปัญหาการทำงานสาธารณภัยของบุคคลและหน่วยงานต่างๆ ไม่สอดคล้องกัน

T๔ ไม่มีงบประมาณสนับสนุน

T๕ อาสาสมัครยังขาดความรู้ความเข้าใจในการปฏิบัติงาน

T๖ ในพื้นที่รับผิดชอบมีการก่อสร้างรถไฟฟ้า ๒ เส้นทาง จึงทำให้การจราจรติดขัด ส่งผลให้เดินทางไปจุดเกิดเหตุล่าช้า

T๗ ถนนซอยบางแห่งคับแคบ มีรถยนต์จอดกีดขวางการจราจร ทำให้การเดินทางเข้าจุดเกิดเหตุล่าช้า และอาจเกิดอุบัติเหตุเฉี่ยวชน

จากการวิเคราะห์สภาพแวดล้อมภายในและภายนอกนำไปสู่การพัฒนา แก้ไข ปรับปรุง โดยกำหนดโครงการ/กิจกรรม ดังนี้

๑. การดำเนินงานเชิงรุกโดยใช้จุดแข็ง (Strength) หาประโยชน์จากโอกาส (Opportunity) S๑ เป็นหน่วยงานราชการที่มีการป้องกันและบรรเทาสาธารณภัยโดยชอบด้วยกฎหมาย O๑ มีอาสาสมัคร มูลนิธิอยู่ในพื้นที่เป็นจำนวนมาก O๒ มีบุคคลและหน่วยงานอื่นที่ต้องการปฏิบัติงานด้านบรรเทาสาธารณภัย จึงได้กำหนดโครงการจัดตั้งเครือข่ายอาสาสมัครดับเพลิงและกู้ภัยบางชั้น

๒. การดำเนินงานเชิงป้องกันโดยใช้จุดแข็ง (Strength) หลบภัยคุกคาม (Threat) S๒ เจ้าหน้าที่มีความสามารถในการถ่ายทอดให้ความรู้ด้านสาธารณภัย S๓ เจ้าหน้าที่มีความเชี่ยวชาญในการปฏิบัติงานด้านสาธารณภัยอย่างถูกต้อง T๓ ปัญหาการทำงานด้านสาธารณภัยของบุคคลและหน่วยงานต่างๆ ไม่สอดคล้องกัน T๔ อาสาสมัครยังขาดความรู้ความเข้าใจในการปฏิบัติงาน จึงได้กำหนดกิจกรรมการอบรมการป้องกันและบรรเทาสาธารณภัยให้กับสมาชิก เพื่อเพิ่มกำลังพลที่มีความรู้ความสามารถมากขึ้น

**๕.๒ ทฤษฎีการมีส่วนร่วม (Participation)** เป็นกระบวนการสื่อสารในระบบเปิด ซึ่งเป็นการสื่อสาร สองทางระหว่างบุคคล กลุ่มบุคคล ชุมชน หรือองค์กร ในการดำเนินกิจกรรมใดกิจกรรมหนึ่งหรือหลายกิจกรรมทั้งเป็นทางการและไม่เป็นทางการ ซึ่งการมีส่วนร่วมจะเกี่ยวข้องกับกระบวนการให้ประชาชนเข้ามามีส่วนเกี่ยวข้องในการดำเนินงานพัฒนา ร่วมคิด ร่วมตัดสินใจ ร่วมการดำเนินการ และร่วมรับผลประโยชน์ โดยมีเป้าหมายเพื่อให้บรรลุวัตถุประสงค์ร่วมกันของกลุ่ม และเป็น การเสริมสร้างความสามัคคี ความรู้สึกร่วมรับผิดชอบกับกลุ่มด้วย การมีส่วนร่วม หมายถึง การเปิดโอกาสให้ประชาชนทุกภาคส่วนที่เกี่ยวข้องเข้ามามีบทบาทร่วมในกิจกรรมทุกประการตามกำลัง

ความสามารถของสมาชิก ไม่ว่าจะเป็นการตัดสินใจ การดำเนินกิจกรรม การติดตามตรวจสอบ และการประเมินผลร่วมกัน นำผลที่ได้มาปรับปรุงแก้ไขพัฒนางานในกลุ่มให้มีประสิทธิภาพยิ่งขึ้น

#### ลักษณะการมีส่วนร่วมแบ่งออกเป็น ๖ ลักษณะ

๑. การรับรู้ข่าวสาร (Public Information)
๒. การปรึกษาหารือ (Public Consultation)
๓. การประชุมรับฟังความคิดเห็น (Public Meeting)
๔. การประชาพิจารณา (Public Hearing)
๕. การมีส่วนร่วมในการตัดสินใจ (Decision Making)
๖. การใช้กลไกทางกฎหมาย

#### ขั้นตอนการมีส่วนร่วมแบ่งออกเป็น ๔ ขั้นตอน คือ

๑. การมีส่วนร่วมในการริเริ่มโครงการ ร่วมค้นหาปัญหาและสาเหตุของปัญหา ภายในชุมชน ร่วมตัดสินใจกำหนดความต้องการและร่วมลำดับความสำคัญของความต้องการ
๒. การมีส่วนร่วมในขั้นการวางแผน กำหนดวัตถุประสงค์ วิธีการ แนวทางการดำเนินงาน รวมถึงทรัพยากรและแหล่งวิทยาการที่จะใช้ในโครงการ
๓. การมีส่วนร่วมในขั้นตอนการดำเนินโครงการ ทำประโยชน์ให้แก่โครงการ โดย ร่วมช่วยเหลือด้านทุนทรัพย์ วัสดุอุปกรณ์ และแรงงาน
๔. การมีส่วนร่วมในการประเมินผลโครงการ เพื่อให้รู้ว่าผลจากการดำเนินงานบรรลุวัตถุประสงค์ที่กำหนดไว้หรือไม่ โดยสามารถกำหนดการประเมินผลเป็นระยะต่อเนื่องหรือประเมินผลรวมทั้งโครงการในคราวเดียวกันได้

#### ๕.๓ องค์ความรู้แนวคิดการสร้างเครือข่าย (KM)

กลุ่มพัฒนาระบบบริหาร กรมควบคุมโรค (๒๕๕๔) ได้กล่าวว่า เครือข่ายความร่วมมือ (Networking) หมายถึง การทำให้มีการติดต่อ สนับสนุนให้มีการแลกเปลี่ยนข้อมูลข่าวสารและความร่วมมือด้วยความสมัครใจ

(ขนิษฐา กาญจนรังสันทน์, ม.ป.บ.) ได้ให้ความหมายว่า คือ กลุ่มของคนหรือองค์กร ที่สมัครใจแลกเปลี่ยนข่าวสาร ข้อมูลระหว่างกัน หรือทำกิจกรรมร่วมกัน โดยมีการจัดระเบียบ โครงสร้าง ที่คนหรือองค์กรสมาชิกยังคงมีความเป็นอิสระ

โดยสรุปแล้ว การสร้างเครือข่าย หมายถึง การทำให้มีการติดต่อ และการสนับสนุนให้มีการแลกเปลี่ยนข้อมูลข่าวสาร และการร่วมมือความสมัครใจ

#### แบ่งชนิดของเครือข่ายออกเป็น ๓ ลักษณะ คือ

- ๑) เครือข่ายที่เกิดโดยธรรมชาติ
- ๒) เครือข่ายจัดตั้ง
- ๓) เครือข่ายวิวัฒนาการ

๖. แนวทางการดำเนินการ / ระยะเวลา และผู้มีส่วนเกี่ยวข้อง

| รายละเอียด / งานกิจกรรมหลัก                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                        | ผู้รับผิดชอบ                                                                                  | ระยะเวลาดำเนินการ         |
|------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|-----------------------------------------------------------------------------------------------|---------------------------|
| <p><b>ขั้นตอนที่ ๑ ศึกษาความรู้เกี่ยวกับการจัดตั้งเครือข่าย</b></p> <p>๑.๑ ตั้งคณะทำงานทำการศึกษา</p> <ul style="list-style-type: none"> <li>- วัตถุประสงค์การจัดตั้งเครือข่าย</li> <li>- แนวทางการสร้างเครือข่าย</li> <li>- ข้อมูลเอกสารแนวคิดเกี่ยวกับรูปแบบเครือข่าย</li> <li>- ระเบียบ ข้อกฎหมาย นโยบายที่ใช้อ้างอิง</li> <li>- กำหนดแนวทางในการดำเนินการเครือข่าย และแผนของหน่วยงาน ตลอดจนผลลัพธ์ที่จะได้รับ</li> <li>- รวบรวมเป็นข้อมูลในการวางแผนจัดทำเครือข่าย</li> </ul>                                                                                                                                                                                                                                                  | <ul style="list-style-type: none"> <li>- เจ้าหน้าที่สถานีนับเพลิง และกู้ภัยบางชั้น</li> </ul> | <p>พ.ย.<br/>๒๕๖๔</p>      |
| <p><b>ขั้นตอนที่ ๒ ออกสำรวจหาข้อมูลอาสาสมัครในพื้นที่</b></p> <ul style="list-style-type: none"> <li>- จำนวนหน่วยงานอาสาสมัคร มูลนิธิ สมาคม ชมรมและเอกชนที่ปฏิบัติงานด้านป้องกันสาธารณภัย</li> <li>- ที่ตั้งของหน่วยงานอาสาสมัครมูลนิธิ</li> <li>- เครื่องมือ อุปกรณ์ ยานพาหนะ ที่มีอยู่ปัจจุบัน</li> <li>- ความต้องการเข้าร่วมเครือข่าย</li> </ul>                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                | <ul style="list-style-type: none"> <li>- เจ้าหน้าที่สถานีนับเพลิง และกู้ภัยบางชั้น</li> </ul> | <p>ธ.ค.<br/>๒๕๖๔</p>      |
| <p><b>ขั้นตอนที่ ๓ การจัดตั้งเครือข่ายอาสาสมัคร</b></p> <p>คัดเลือกผู้แทนสำหรับเป็นแกนนำเพื่อจัดตั้งเครือข่ายและจัดทำกำหนดรูปแบบแนวทางการดำเนินงานของเครือข่ายการปรับแนวคิด/ทัศนคติ/สร้างพันธกิจร่วมกัน/กำหนดรูปแบบในการทำงาน วัตถุประสงค์ โดยในส่วนนี้ มีกิจกรรมย่อยมาสนับสนุน ได้แก่ การประชุมสัมมนา การประชุมพิจารณาร่างวัตถุประสงค์และทิศทาง การทำงานของเครือข่าย โดยมีคณะทำงานของสถานีนับเพลิงและกู้ภัยบางชั้นอยู่ในสถานะที่ปรึกษา</p> <ul style="list-style-type: none"> <li>- ชื่อเครือข่าย / สัญลักษณ์</li> <li>- จัดตั้งคณะกรรมการ</li> <li>- จัดตั้งศูนย์กลางเครือข่าย (ศูนย์สื่อสาร)</li> <li>- วางกฎ ระเบียบ ข้อบังคับ</li> <li>- กำหนดคุณลักษณะสมาชิกเครือข่าย</li> <li>- จัดหา/เปิดรับสมาชิก จัดทำรายชื่อ</li> </ul> | <ul style="list-style-type: none"> <li>- เจ้าหน้าที่สถานีนับเพลิง และกู้ภัยบางชั้น</li> </ul> | <p>ม.ค.-ก.พ.<br/>๒๕๖๕</p> |

| รายละเอียด / งานกิจกรรมหลัก                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                 | ผู้รับผิดชอบ                                                                                                                                                   | ระยะเวลา<br>ดำเนินการ      |
|-----------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|----------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|----------------------------|
| <p><b>ขั้นตอนที่ ๔ จัดอบรมให้ความรู้ด้านสาธารณสุข</b><br/>เพื่อให้สมาชิกเครือข่ายมีความเข้าใจ และหลักการเพื่อสร้างความมั่นใจในการปฏิบัติงานช่วยเหลือประชาชนได้อย่างถูกต้อง โดยการสร้างความรู้ (Knowledge) และทักษะ (Skill) มีความชำนาญในเรื่องต่างๆ ดังนี้</p> <ul style="list-style-type: none"> <li>- ขอบข่ายบทบาทหน้าที่</li> <li>- คุณสมบัติ คุณธรรม จริยธรรม</li> <li>- ความรู้ด้านงานป้องกันและบรรเทาสาธารณภัยทั้งภาคทฤษฎีและภาคปฏิบัติ</li> <li>- แนวทางการปฏิบัติงานร่วมกันของสมาชิกและเจ้าหน้าที่ของรัฐ</li> </ul> | <ul style="list-style-type: none"> <li>- เจ้าหน้าที่สถานีดับเพลิงและกู้ภัยบางชัน</li> <li>- คณะกรรมการเครือข่ายอาสาสมัคร</li> </ul>                            | <p>ม.ค.-มิ.ย.<br/>๒๕๖๕</p> |
| <p><b>ขั้นตอนที่ ๕ การออกปฏิบัติงานของเครือข่ายอาสา</b><br/>หลังจากสมาชิกเครือข่ายได้ผ่านการอบรมจนมีความรู้ (Knowledge) และทักษะ (Skill) จนมีความชำนาญเรียบร้อยแล้ว สมาชิกเครือข่ายจะต้องปฏิบัติงานจริง</p> <ul style="list-style-type: none"> <li>- จัดทำคู่มือการปฏิบัติงานของเครือข่ายฯ เพื่อเป็นแนวทางในการปฏิบัติงาน สถิติผลงานทิศทางและมาตรฐานเดียวกันของสมาชิกภายในเครือข่าย</li> <li>- การออกปฏิบัติงานร่วมกันกับหน่วยงานหลักเมื่อมีการรับแจ้งจากประชาชน</li> </ul>                                                 | <ul style="list-style-type: none"> <li>- สมาชิกเครือข่าย</li> <li>- คณะกรรมการเครือข่ายอาสาสมัคร</li> </ul>                                                    | <p>ม.ค.-พ.ย.<br/>๒๕๖๕</p>  |
| <p><b>ขั้นตอนที่ ๖ สนับสนุนกิจกรรมต่างๆ ที่เครือข่ายจัดขึ้นเพื่อสร้างความเข้มแข็ง</b></p> <ul style="list-style-type: none"> <li>- กิจกรรมสร้างความสามัคคี และทัศนคติที่ดี</li> <li>- กิจกรรมส่งเสริมการสร้างรายได้ของเครือข่าย เช่น การขายสินค้า การจัดงานต่างๆ</li> </ul>                                                                                                                                                                                                                                                 | <ul style="list-style-type: none"> <li>- สมาชิกเครือข่าย</li> <li>- คณะกรรมการเครือข่ายอาสาสมัคร</li> <li>- เจ้าหน้าที่สถานีดับเพลิงและกู้ภัยบางชัน</li> </ul> | <p>ม.ค.-พ.ย.<br/>๒๕๖๕</p>  |

| รายละเอียด / งานกิจกรรมหลัก                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                    | ผู้รับผิดชอบ                                                                                                                                                   | ระยะเวลา<br>ดำเนินการ      |
|--------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|----------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|----------------------------|
| <p><b>ขั้นตอนที่ ๗ การติดตามประเมินผลการออกปฏิบัติงานของสมาชิกเครือข่าย</b></p> <p>ตามทิศทางที่วางไว้ หลังจากผ่านกิจกรรมต่างๆ ตามที่เครือข่ายกำหนดแล้ว จะต้องมีการติดตามประเมินผล ดังนี้</p> <p><b>ด้านสมาชิกเครือข่าย</b></p> <ul style="list-style-type: none"> <li>- ความพึงพอใจในการเข้าร่วมเครือข่าย</li> <li>- ประเมินความรู้ความเข้าใจการมีส่วนร่วมในเครือข่าย</li> <li>- ผลงานต่างๆ หลังจากที่ได้มีส่วนร่วมในเครือข่าย</li> </ul> <p><b>ด้านประชาชนผู้ประสบสาธารณภัย</b></p> <ul style="list-style-type: none"> <li>- ความพึงพอใจในการบรรเทาความเดือดร้อน</li> <li>- ความรู้ความสามารถในการปฏิบัติงาน</li> <li>- ความน่าเชื่อถือ มีคุณธรรม จริยธรรม</li> </ul> <p><b>ด้านเจ้าหน้าที่หน่วยงานรัฐ</b></p> <ul style="list-style-type: none"> <li>- ความพึงพอใจในการมีส่วนร่วมของสมาชิกเครือข่าย</li> <li>- ความเชื่อมั่นในศักยภาพ ความสามารถ คุณธรรม จริยธรรม</li> </ul> | <ul style="list-style-type: none"> <li>- คณะกรรมการเครือข่ายอาสาสมัคร</li> <li>- เจ้าหน้าที่สถานีดับเพลิงและกู้ภัยบางชัน</li> <li>- ประชาชน</li> </ul>         | <p>เม.ย.-พ.ย.<br/>๒๕๖๕</p> |
| <p><b>ขั้นตอนที่ ๘ หาแนวทางการแก้ไข ส่งเสริม และพัฒนา ต่อยอด การดำเนินการเครือข่ายให้มีประสิทธิภาพเพิ่มขึ้น</b></p> <ul style="list-style-type: none"> <li>- จัดประชุมคณะกรรมการเครือข่ายเดือนละ ๑ ครั้ง เพื่อสรุปสถิติการดำเนินงานประจำเดือน ปัญหา อุปสรรคที่เกิดขึ้นระหว่างการปฏิบัติงานของสมาชิกเครือข่าย</li> <li>- จัดประชุมสมาชิกเครือข่าย โดยให้สมาชิกเครือข่ายได้มีโอกาสแลกเปลี่ยนประสบการณ์ในการทำงานเพื่อสร้างองค์ความรู้ในการทำงานปัญหา/อุปสรรคในการดำเนินงานตลอดจนข้อเสนอแนะต่างๆ ของสมาชิกเครือข่าย เพื่อนำมาวิเคราะห์และหาทางออกร่วมกันกับสมาชิกเครือข่ายคนอื่นๆ</li> </ul>                                                                                                                                                                                                                                                                                      | <ul style="list-style-type: none"> <li>- สมาชิกเครือข่าย</li> <li>- คณะกรรมการเครือข่ายอาสาสมัคร</li> <li>- เจ้าหน้าที่สถานีดับเพลิงและกู้ภัยบางชัน</li> </ul> | <p>มี.ค.-พ.ย.<br/>๒๕๖๕</p> |

### ตารางแผนระยะเวลาแนวทางการดำเนินการ

| กิจกรรม \ เดือน                     | ระยะเวลาดำเนินการระหว่าง พฤศจิกายน ๒๕๖๔ - พฤศจิกายน ๒๕๖๕ |      |      |      |       |       |      |       |      |      |      |      |      |  |
|-------------------------------------|----------------------------------------------------------|------|------|------|-------|-------|------|-------|------|------|------|------|------|--|
|                                     | ๒๕๖๔                                                     |      | ๒๕๖๕ |      |       |       |      |       |      |      |      |      |      |  |
|                                     | พ.ย.                                                     | ธ.ค. | ม.ค. | ก.พ. | มี.ค. | เม.ย. | พ.ค. | มิ.ย. | ก.ค. | ส.ค. | ก.ย. | ต.ค. | พ.ย. |  |
| ๑. ศึกษาการจัดตั้งเครือข่าย         | ↔                                                        |      |      |      |       |       |      |       |      |      |      |      |      |  |
| ๒. สำรวจหาข้อมูลอาสาฯ               |                                                          | ↔    |      |      |       |       |      |       |      |      |      |      |      |  |
| ๓. การตั้งเครือข่ายฯ                |                                                          |      | ↔    | ↔    |       |       |      |       |      |      |      |      |      |  |
| ๔. อบรมให้ความรู้ด้านสาธารณสุข      |                                                          |      | ↔    | ↔    | ↔     | ↔     | ↔    | ↔     |      |      |      |      |      |  |
| ๕. การปฏิบัติงานเครือข่าย           |                                                          |      | ↔    | ↔    | ↔     | ↔     | ↔    | ↔     | ↔    | ↔    | ↔    | ↔    | ↔    |  |
| ๖. การสนับสนุนกิจกรรมเครือข่าย      |                                                          |      | ↔    | ↔    | ↔     | ↔     | ↔    | ↔     | ↔    | ↔    | ↔    | ↔    | ↔    |  |
| ๗. ผลการปฏิบัติงานของเครือข่าย      |                                                          |      |      |      |       | ↔     | ↔    | ↔     | ↔    | ↔    | ↔    | ↔    | ↔    |  |
| ๘. การแก้ไข ส่งเสริมและพัฒนา ต่อยอด |                                                          |      |      |      | ↔     | ↔     | ↔    | ↔     | ↔    | ↔    | ↔    | ↔    | ↔    |  |

#### ๗. ประโยชน์จากการศึกษา

๗.๑ ประชาชนในพื้นที่รับผิดชอบของสถานีดับเพลิงและกู้ภัยบางชันได้รับการบรรเทาความเดือดร้อน อย่างมีประสิทธิภาพเพิ่มขึ้น

๗.๒ สถานีดับเพลิงและกู้ภัยบางชันมีเครือข่ายอาสาสมัครเป็นกำลังเสริมในการปฏิบัติงานด้านการป้องกันและบรรเทาสาธารณภัยเพิ่มขึ้น

๗.๓ กรุงเทพมหานครลดปัญหาการร้องเรียนของประชาชนให้น้อยลง

๗.๔ เจ้าหน้าที่ดับเพลิงและกลุ่มอาสาสมัครสามารถทำงานร่วมกันได้อย่างมีประสิทธิภาพลดความขัดแย้งในการทำงานร่วมกัน

## ๘. งบประมาณ

การจัดตั้งเครือข่ายอาสาสมัคร เป็นความร่วมมือระหว่างเจ้าหน้าที่ภาครัฐ คือ สถานีดับเพลิงและกู้ภัยบางชั้นกับบุคคลหรือหน่วยงานจากภายนอก ที่มีวัตถุประสงค์ร่วมกันในการป้องกันและบรรเทาสาธารณภัย ในนามเครือข่ายกลุ่มเดียวกันซึ่งมีฐานะเป็นหน่วยงานอิสระแต่มีการกำกับดูแลโดยสถานีดับเพลิงและกู้ภัยบางชั้นในฐานะที่ปรึกษาเครือข่าย จึงไม่มีงบประมาณค่าใช้จ่ายจากภาครัฐ คณะกรรมการและสมาชิกเครือข่ายอาสาสมัคร จัดหางบประมาณส่วนตัว โดยวางระบบในการบริหารจัดการจ่ายรับ-รายจ่ายอย่างมีระบบในรูปแบบคณะกรรมการ

- จัดให้มีการจำหน่ายสินค้าที่แสดงความเป็นสมาชิกเครือข่ายเดียวกัน เพื่อให้สมาชิกเครือข่ายมีส่วนร่วม เช่น เสื้อ หมวก ที่มีสัญลักษณ์เครือข่าย
- ติดต่อขอสนับสนุนจากบุคคลและหน่วยงานเอกชน
- จัดกิจกรรม โครงการเพื่อหารายได้เข้าเครือข่าย

## ๙. แนวทางการติดตามและประเมินผล

ในการจัดทำแผนปฏิบัติการได้กำหนดแนวทางในการประเมินผลข้อเสนอ ดังนี้

### ๙.๑ ตัวชี้วัดความสำเร็จ

ระดับผลผลิต (Output) ประเมินจากจำนวนสมาชิกเครือข่ายอาสาสมัครที่สนับสนุนงานด้านป้องกันและบรรเทาสาธารณภัยในพื้นที่รับผิดชอบของสถานีดับเพลิงและกู้ภัยบางชั้นเพิ่มขึ้น และสมาชิกเครือข่ายอาสาสมัครมีความรู้ และทักษะ สามารถปฏิบัติงานได้อย่างเชี่ยวชาญ ปฏิบัติตามแนวทางของกลุ่มเครือข่ายได้อย่างถูกต้อง มีระบบ มีส่วนร่วมและเสริมสร้างศักยภาพในงานป้องกันและบรรเทาสาธารณภัย

ระดับผลลัพธ์ (Outcome) ความพึงพอใจที่ได้รับการบรรเทาความเดือดร้อนจากเครือข่ายอาสาสมัคร ว่ามีความรวดเร็ว ทันทั่วถึง ครอบคลุมพื้นที่รับผิดชอบ และความพึงพอใจจากผลการปฏิบัติงานด้วย ความรู้ความสามารถ ความน่าเชื่อถือ คุณธรรม จริยธรรม

### ๙.๒ วิธีการ/เครื่องมือในการติดตามและประเมินผล

- การตรวจสอบ
- แบบทดสอบภาคทฤษฎี
- ทดสอบภาคปฏิบัติ
- จัดประชุม
- แบบสัมภาษณ์ แบบสำรวจความคิดเห็นของประชาชน สมาชิกเครือข่าย และเจ้าหน้าที่ของรัฐ
- สถิติจำนวนเหตุประจำเดือนของศูนย์วิทยุ

# ตารางแนวทางการติดตามและประเมินผล

| ประเด็นการประเมิน                                  | ตัวชี้วัด                                                                                                                                                                                                 | เครื่องมือที่ใช้ประเมินผล                                                                                                                                                                                                                  |
|----------------------------------------------------|-----------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|--------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|
| ๑. การจัดตั้งเครือข่าย                             | จำนวนสมาชิกเครือข่ายอาสาสมัครที่สนับสนุนการป้องกันและบรรเทาสาธารณภัยในพื้นที่รับผิดชอบของสถานিদับเพลิงและกู้ภัยบางชั้นเพิ่มขึ้น                                                                           | <ul style="list-style-type: none"> <li>- กลุ่มอาสาสมัคร</li> <li>- ฐานปฏิบัติงานต่างๆ</li> <li>- เอกสารข้อมูลรายชื่อ</li> <li>- จำนวนสมาชิกเครือข่ายอาสาสมัคร</li> </ul>                                                                   |
|                                                    | สมาชิกเครือข่ายอาสาสมัครมีความรู้ และทักษะสามารถปฏิบัติงานได้อย่างเชี่ยวชาญ ปฏิบัติตามแนวทางของกลุ่มเครือข่ายได้อย่างถูกต้อง มีระบบ มีส่วนร่วมและเสริมสร้างศักยภาพการป้องกันและบรรเทาสาธารณภัย            | <ul style="list-style-type: none"> <li>- การจัดอบรมและทดสอบ</li> <li>- แบบทดสอบภาคทฤษฎี</li> <li>- ทดสอบภาคปฏิบัติ</li> <li>- จัดประชุม</li> </ul>                                                                                         |
| ๒. การเพิ่มประสิทธิภาพงานป้องกันและบรรเทาสาธารณภัย | <p>ความพึงพอใจที่ได้รับการบรรเทาความเดือดร้อนจากเครือข่ายอาสาสมัคร รวดเร็วทันทั่วทั้งที่ และครอบคลุมพื้นที่รับผิดชอบ</p> <p>ผลจากการปฏิบัติงานด้วย ความรู้ความสามารถ ความน่าเชื่อถือ คุณธรรม จริยธรรม</p> | <ul style="list-style-type: none"> <li>- แบบสัมภาษณ์</li> <li>- แบบสำรวจความคิดเห็นของประชาชน สมาชิกเครือข่ายและเจ้าหน้าที่ของรัฐ</li> <li>- เอกสารการประชุมสรุปจากคณะกรรมการ</li> <li>- สถิติจำนวนเหตุ ประจำเดือนของศูนย์วิทยุ</li> </ul> |

## ๑๐. ข้อเสนอแนะ

ข้อเสนอแนะเพื่อการปฏิบัติงาน ได้แก่

๑๐.๑ ก่อนเริ่มโครงการควรมีการประชาสัมพันธ์ให้ทั่วถึง โดยใช้ช่องทางต่างๆ เช่น ในที่ประชุมต่างๆ เว็บไซต์และเอกสารของสถานีดับเพลิงและกู้ภัย เพื่อให้ประชาชนและสมาชิกอาสาสมัครในองค์กรต่างๆ รับทราบและเข้าใจวัตถุประสงค์ในการจัดตั้งเครือข่าย

๑๐.๒ วิธีการพัฒนาทักษะ ควรมีหลายวิธีไม่ควรจำกัดเฉพาะการจัดอบรมให้ความรู้หรือฝึกปฏิบัติเท่านั้น อาจต้องมีการดูงานหน่วยงานที่มีผลงานโดดเด่น กระบวนการกลุ่มที่มีประสิทธิภาพ เป็นที่ ยอมรับ ตลอดจนการให้คำปรึกษาแนะนำเพื่อสร้างความเชื่อมั่นในการทำงาน

๑๐.๓ ต้องมีการจัดหา สนับสนุนอุปกรณ์ เครื่องมือการสื่อสาร และเทคโนโลยีต่างๆ ในการทำงานของเครือข่าย

๑๐.๔ ควรจัดกิจกรรมเครือข่ายอย่างต่อเนื่องและสม่ำเสมอ เครือข่ายแกนนำควรกระตุ้นสมาชิกเครือข่ายให้มีส่วนร่วมในกิจกรรมต่างๆ เพื่อให้เกิดความรู้สึกผูกพันระหว่าง สมาชิกด้วยกันเองและความผูกพันระหว่างสมาชิกกับเครือข่าย

๑๐.๕ ควรมีการเผยแพร่แลกเปลี่ยนเรียนรู้องค์ความรู้ใหม่ที่เกิดจากการ เรียนรู้ผ่านประสบการณ์ของสมาชิกเครือข่ายอาสาสมัครผ่านช่องทางการสื่อสารต่างๆ

๑๐.๖ เผยแพร่แนวทาง วิธีการสร้างเครือข่าย การพัฒนาบุคลากร สมาชิกเครือข่ายอาสาสมัคร เพื่อเป็นแนวทางในการพัฒนา เครือข่ายอื่นๆ ต่อไป